

Γνωμοδότηση Επιστημονικής Επιτροπής
για τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης με στόχο την έκδοση οριζόντιου Διατάγματος Προστασίας
και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής για την εφαρμογή των μέτρων του
Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης,
βάσει του άρθρου 15 του περί Προστασίας της Φύσης και Άγριας Ζωής Νόμου (Αρ.153(Ι)/2003)

Η Επιστημονική Επιτροπή, η οποία ιδρύθηκε με βάση το Άρθρο 4 του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και Άγριας Ζωής Νόμου [Ν. 153(Ι)/2003], συντάσσει την παρούσα Γνωμοδότηση σύμφωνα με το Άρθρο 15(2), με στόχο την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, της δομής και λειτουργίας των οικοσυστημάτων και τη διατήρηση των ειδών σε καλή οικολογική κατάσταση για τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), οι οποίες έχουν κηρυχτεί από Τόπιο Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) σε ΕΖΔ στις 20.5.2011 με τη Γνωστοποίηση Αρ. 197, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με Αρ.4495, στις 19.12.2014 με τη Γνωστοποίηση Αρ. 573, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με Αρ.4839, στις 24.4.2015 με τη Γνωστοποίηση Αρ. 138, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με Αρ.4865 και στις 4.9.2015 με τη Γνωστοποίηση Αρ. 294, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με Αρ.4890.

Κατά τη σύνταξη της παρούσας Γνωμοδότησης λήφθηκαν υπόψη τα Μέτρα Προτεραιότητας που περιέχονται στο περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής (Μέτρα Προτεραιότητας για τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης «Κοιλιάδα Διαρίζου» - CY4000003, Βουνί Παναγιάς - CY4000004 και Ξερός Ποταμός CY4000007) Διάταγμα του 2011 (Κ.Δ.Π. 197/2011, 20.05.2011), στο περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής, (Μέτρα Προτεραιότητας για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης «Λίμνη Ορόκλινης-CY6000011») Διάταγμα του 2014 (Κ.Δ.Π. 572/2014, 19.12.2014), στο περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής (Μέτρα Προτεραιότητας για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης «Λίμνη Παραλιμνίου – CY3000008») Διάταγμα του 2015 (Κ.Δ.Π. 137/2015, 24.4.2015) και στο περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής (Μέτρα Προτεραιότητας για τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης) Διάταγμα του 2015 (Κ.Δ.Π. 292/2015, 4.9.2015), τα Διαχειριστικά Σχέδια των ΕΖΔ, τα Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων, οι Εκθέσεις Παρακολούθησης των Οικοτόπων και Ειδών του Τμήματος Περιβάλλοντος, τα αποτελέσματα έργων του Προγράμματος LIFE, καθώς και η εξαετής έκθεση που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 27 του Νόμου.

Η άσκηση της γεωργό-κτηνοτροφίας συμβάλλει σημαντικά στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, όπου σε αγροτικές περιοχές απαντούν τύποι φυσικών οικοτόπων και είδη που προστατεύονται σύμφωνα με τις οδηγίες των οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και των πτηνών (2009/47/ΕΚ), καθώς τα αντικείμενα προστασίας των περιοχών αυτών εξαρτώνται ή συνδέονται με την ενάσκηση/συνέχιση της και τις γεωργικές/κτηνοτροφικές πρακτικές. Αυτοί οι τύποι οικοτόπων και τα είδη που εξαρτώνται από τις τοπικά προσαρμοσμένες συνθήκες/πρακτικές (εκτακτικής) καλλιέργειας και αγρό-κτηνοτροφικά συστήματα και τις πρακτικές τους, για την ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης τους. Η δομή και λειτουργίες των γεωργικών συστημάτων συμβάλλουν στην διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας και στις υπηρεσίες των οικοσυστημάτων. Μερικά από τα οφέλη που παρέχουν τα οικοσυστήματα περιλαμβάνουν: γενετικό υλικό, τροφή, νερό, ξυλεία, καθαρό αέρα, εδαφογένεση και επικοινωνία.

1. Γενικά

Μεγάλο ποσοστό των εκτάσεων των ΕΖΔ καλύπτεται από κρατική/χαλίτικη γη με πολεοδομικές ζώνες Ζ (Ζώνη Προστασίας) και μικρά τμήματα γεωργικής γης τα οποία εμπίπτουν κυρίως σε πολεοδομική ζώνη Γ3 (Γεωργική Ζώνη).

Η οικολογική αξία των ΕΖΔ οι οποίες εμπίπτουν σε γεωργοκτηνοτροφική γη, οφείλεται στην βιοποικιλότητα των περιοχών, στη δομή και λειτουργία των χερσαίων οικοσυστημάτων (κυρίως των γεωργικών και ποτάμιων), στους φυσικούς τύπους οικοτόπων που χαρακτηρίζουν τις περιοχές, καθώς και στους οικότοπους των ειδών και στα είδη που απαντούν στις περιοχές αυτές. Η διατήρηση κάποιων ειδών άγριας ζωής και οικοτόπων εξαρτάται από τη συνέχιση της ενάσκησης των γεωργικών/κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων, με τα αγροτικά οικοσυστήματα να συντηρούν μεγάλους αριθμούς ειδών χλωρίδας και πανίδας.

Η πλειονότητα των αγροτικών τοπίων είναι μωσαϊκά από γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ημι-φυσικές εκτάσεις, ανθρώπινες κατασκευές και σε ορισμένες περιπτώσεις φυσικά οικοσυστήματα. Μέσα στα τοπία αυτά υπάρχουν «γραμμικά» ημιφυσικά περιβάλλοντα που, συνήθως, οριοθετούν τα άκρα των καλλιεργειών (όχθοι) και τα οποία αποτελούνται κυρίως από φυτοφράκτες (δένδρα ή/και θάμνους), ακαλλιέργητες λωρίδες στα άκρα των αγρών, βλάστηση στα αρδευτικά κανάλια (αυλάκια), νεραύλακα, ασυγκόμιστα περιθώρια των καλλιεργειών, κ.α. και τα οποία χαρακτηρίζονται ως «δομικά στοιχεία του αγροτικού τοπίου» και αποτελούν ζωτικής σημασίας χώρους για τη διατήρηση της άγριας ζωής μέσα στις γεωργικές εκτάσεις.

Τα κύρια δομικά στοιχεία σε καλλιέργειες είναι:

- 1) τα όρια των αγρών που μπορεί να φύονται με φυτοφράκτες (δένδρα ή/και θάμνοι), άλλου είδους φράκτες, ξερολιθιές, χαντάκια, αρδευτικά κανάλια (νεραύλακα), κ.α.
- 2) οι ακαλλιέργητες λωρίδες στα άκρα των χωραφιών είναι πολύ σημαντικοί χώροι για πολλά είδη φυτών, πεταλούδων και άλλων εντόμων, πουλιών, μικρών θηλαστικών κ.α.
- 3) οι παρυφές των καλλιεργειών που μπορεί να διατηρούνται ασυγκόμιστες ή εφαρμόζεται ειδική διαχείριση για την προστασία της άγριας ζωής, και
- 4) οι κύριες καλλιεργούμενες εκτάσεις και τύποι καλλιεργειών.

2. Οικολογικές Απαιτήσεις Ειδών και Οικοτόπων των ΕΖΔ οι οποίοι εξαρτώνται κυρίως από την γεωργό-κτηνοτροφία [Άρθρο 13 (2)]

Τύπος Οικοτόπου/ Είδος	Οικολογικές απαιτήσεις
5220* Δενδροειδή <i>Matorrals</i> με <i>Zyziphus</i>	Οικότοπος προτεραιότητας ο οποίος απαντά κυρίως σε αγροτεμάχια με σιτηρά αλλά και άγονη γη. Διατήρηση των καλλιεργειών
6220* Ψευδοστέπα με αγροστώδη και μονοετή φυτά από Thero-Brachypodietea	Ο οικότοπος με αγρωστώδη εξαπλώνεται σε ομοιογενή μορφή, σε ανοίγματα θαμνώνων και δασών και εποικίζουν γυμνές και καμένες εκτάσεις και χαρακτηρίζονται συνήθως

	<p>από μεγάλο αριθμό ειδών σε δυο μορφές υποτύπων (Thero-Brachypodietae και Lygeo-Stipetea).</p> <p>Ο οικότοπος με αγρωστώδη είναι ευαίσθητος στην διατάραξη που προκαλούν οι συχνές πυρκαγιές, τα αγροχημικά από γεωργικές δραστηριότητες και στην υπερβόσκηση και υποβόσκηση, καθώς και τη διαδοχή και την εγκατάλειψη της γεωργικής γης, αλλαγή χρήσης γης και αστικοποίηση και τουριστικές αναπτύξεις, χωροκατακτητικά και εισβλητικά είδη και η κλιματική αλλαγή.</p> <p>Οι οικολογικές απαιτήσεις του οικότοπου είναι η διατήρηση και δημιουργία διάκενων (ανοίγματα), η βόσκηση, ελαφριάς μορφής διατάραξη και εδάφη με ήπιας μορφής ανόργανων ουσιών (mineral fertilization).</p>
<p>5330 Θερμομεσογειακές και προερημικές λόχμες: θαμνώνες <i>Genista fassellata</i></p>	<p>Ο οικότοπος εξαρτάται από ήπιας μορφής βόσκηση, ελεγχόμενη φωτιά και απαντά σε φτωχά εδάφη και παρατηρείται κυρίως σε ορεινά όπου έχουν εγκαταλειφθεί οι γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες και κυρίως τα αμπέλια</p>
<p>5420 Φρύγανα με <i>Sarcopoterium spinosum</i> (Cisto-Micromerietea)</p>	<p>Ο οικότοπος εξαπλώνεται σε υποστρώματα στα οποία παρατηρείται βόσκηση ή έχει προηγηθεί φωτιά και σε φτωχά εδάφη. Εξαπλώνεται κατά μήκος των αναχωμάτων των χωραφιών και σε βοσκότοπους.</p> <p>Οι οικολογικές απαιτήσεις του οικότοπου είναι η ελεγχόμενη φωτιά και η βόσκηση</p>
<p>92C0 Δάση <i>Platanus orientalis</i> και <i>Liquidambar orientalis</i> (Platanion orientalis)</p> <p>και</p> <p>93A0 Δασικές συστάδες Δρυός <i>Quercus infectoria</i> (Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae)</p>	<p>Οικολογικές απαιτήσεις των οικοτόπων είναι εδάφη αλκαλικά, βαθιά ή σχετικά ρηχά αλλά με αρκετή περιεκτικότητα σε οργανικό υλικό, διατήρηση των όχτων μεταξύ των αγροτεμαχίων, διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας (συνέχιση της καλλιέργειας) και τα ασβεστολιθικά γόνιμα εδάφη. Το υπόστρωμα και το οργανικό υλικό αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την ύπαρξη των οικοτόπων.</p> <p>Οι οικότοποι απαντούν στις παρυφές των τεμαχίων με τον 92C0 να απαντά σε αργάκια και ποτάμια δίπλα από τα αγροτεμάχια και 93A0 να απαντά και σε αμπέλια και υδάτινα σώματα.</p>
<p>9320 Δάση με ελιά και χαρουπιά (Olea και Ceratonia)</p>	<p>Αγροτικός τύπος οικοτόπου με πυκνούς θαμνώνες της Θερμο-Μεσογειακής ζώνης, γνωστοί ως «μακί», απαντούν σε ευρύ οικολογικό φάσμα.</p> <p>Ο οικότοπος είναι ευρέως εξαπλωμένος στους ΤΚΣ και ΕΖΔ και η διατήρηση κυρίως των γέρικων δέντρων και των</p>

	<p>άγριων ειδών αγριελιάς και άγριας χαρουπιιάς καθώς και των αγροτεμαχίων όπου απαντούν είναι πολύ σημαντικό.</p> <p>Η κύρια απειλή του οικοτόπου είναι η αλλαγή χρήσης γης η αποψίλωση και παράνομη υλοτομία.</p>
2329 * <i>Ophrys kotschy</i>	<p>Το είδος αυτό συναντάται μόνο στην Κύπρο (ενδημικό είδος της Κύπρου) και μέχρι σήμερα έχει εντοπιστεί σε τουλάχιστον 30 θέσεις σε όλο το νησί, όπου αναπτύσσεται σε μικρούς συνήθως πληθυσμούς. Βρίσκεται σε θαμνώνες, λιβάδια, αραιά πευκοδάση, όρια αγρών και υγρές περιοχές, που βρίσκονται από το επίπεδο της θάλασσας έως και υψόμετρο 900 μ.</p>
2296 * <i>Scilla morrisii</i>	<p>Πολύ ευαίσθητα στην ανθρώπινη πίεση, προτιμούν υγρές, σκιασμένες τοποθεσίες και τις παρυφές των δρόμων, συχνά φύονται κάτω από άτομα δρυός (<i>Quercus infectoria veneris</i>) και θάμνων τρεμιθιάς (<i>Pistacia terebinthus</i>). Επιβίωση του είδους εξαρτάται από τη διατήρηση των ατόμων δρυός και θαμνώνων.</p>
2298 <i>Tulipa cypria</i>	<p>Το είδος χαρακτηρίζεται ως απειλούμενο και φύτεται σε καλλιέργειες δημητριακών, βοσκότοπων και ανοικτών θαμνώνων, είναι ευαίσθητα στην ανθρώπινη πίεση με απειλές όπως την υπερβόσκηση, την υπερσυλλογή, φτωχή αναγέννηση και την συνεχή υποβάθμιση του ενδιαιτήματος του. Επιβίωση του εξαρτάται από τη διατήρηση των ενδιαιτημάτων του, τον έλεγχο της βόσκησης και την εξάλειψη του φαινομένου αποκομιδής τους.</p>
4023 <i>Propomacrus cypriacus</i>	<p>Το είδος διαβεί σε γέρικα δέντρα και χρησιμοποιεί κυρίως αμυγδαλιές και χαρουπιές.</p>
<i>Ovis orientalis ophion</i>	<p>Το ενδημικό αγρινό διαβεί στον κύριο όγκο του δάσους Πάφου και τη τελευταία δεκαετία έχει εξαπλωθεί και στο δάσος Τροόδους. Το είδος απαντά στις μεγαλύτερες πυκνότητες του στις παρυφές του δάσους και σε παραδασόβιες περιοχές όπου υπάρχουν ανοίγματα με διαθέσιμη βοσκή.</p>

3. Μέτρα και Δράσεις Διατήρησης και προστασίας καθώς και Σχέδια Διαχείρισης των περιοχών [Άρθρο 13 (2)]

Στις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα και δράσεις διατήρησης ως πιθανές δραστηριότητες για τη διατήρηση, προστασία και διαχείριση τους σε συνάρτηση με την άσκηση της γεωργοκτηνοτροφίας:

(α) «Διατήρηση Ασυγκόμιστης Παραγωγής σε όλες τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000»:

- i. σε ετήσιες καλλιέργειες (αρόσιμες/αροτραίες), να μένει ασυγκόμιστο μέρος της παραγωγής μέχρι τα τέλη Ιουλίου, το οποίο θα ανέρχεται στο 10% της εκμετάλλευσης.
- ii. σε πολυετείς καλλιέργειες (αρόσιμες/αροτραίες), να μένει ασυγκόμιστο μέρος της παραγωγής, το οποίο θα ανέρχεται στο 10% των εκτάσεων της εκμετάλλευσης.
- iii. σε πολυετείς/δεντρώδεις καλλιέργειες (οπωροφόρα δέντρα και αμπέλια), θα πρέπει να διατηρείται ασυγκόμιστη παραγωγή σε ποσοστό το οποίο θα ανέρχεται στο 10% των εκτάσεων της εκμετάλλευσης.
- iv. η ασυγκόμιστη παραγωγή προτείνεται όπως παραμένει περιμετρικά των τεμαχίων ή και σε απόμερες γωνιές.

Η δράση θα εφαρμοστεί σε συγκεκριμένες 52 παραδοσιακές και άλλες περιοχές οι οποίες στην πλειονότητα τους γειτνιάζουν ή και εφάπτονται σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Η έκταση των περιοχών αυτών υπολογίζεται στα 2030 εκτάρια (βλ. Χάρτη 1).

(β) «Διαχείριση βοσκοτόπων»

- i. στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 «Χερσόνησος Ακάμα – CY4000010» και «Κοιλιάδα Διαρίζου – CY4000003» οι βοσκότοποι που έχουν δηλωθεί στις άμεσες πληρωμές δεν θα πρέπει να βοσκούνται κατά την κύρια περίοδο ανθοφορίας των ποωδών ειδών και συγκεκριμένα τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο.
- ii. Διαχείριση βοσκοτόπων και έλεγχος της υπερβόσκησης και της υποβάθμισης των οικοτόπων θα ελέγχεται και θα εφαρμόζεται σε όλες τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000,

(γ) διατήρηση ή /και βελτίωση/αποκατάσταση των ορίων των αγροτεμαχίων, των ξερολιθιών, των φυτοφραχτών, των αρδευτικών καναλιών (νεραύλακα) και άλλων στοιχείων του αγροτικού τοπίου,

(δ) διατήρηση των καλλιεργειών και κυρίως των παραδοσιακών καλλιεργειών των ελιών, χαρουπιών, αμυγδαλιών, φουντουκιών (ντόπιες ποικιλίες) και διατήρηση των παραδοσιακών φυλών ζώων,

(ε) μηχανική αντιμετώπιση ζιζανίων, έναντι της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων (χρήση φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων για αντιμετώπιση των ζιζανίων, όπως κατεργασία εδάφους με βάθος τουλάχιστο τα 3 εκ., αποκοπή με χορτοκοπτική μηχανή, ή και μακρύ δρεπάνι λεπίδα, ή βοτάνισμα, ή εδαφοκάλυψη κάτω από την κόμη των φυτών),

(στ) προστασία ή και αποκατάσταση των οικοτόπων και προστασία των ειδών στις ΕΖΔ από τα ξενικά είδη,

(ζ) διαχείριση ή και βελτίωση αποκατάσταση των τύπων οικοτόπων σε γεωργοκτηνοτροφικές περιοχές, όπως π.χ. οικότοποι με ελιές και χαρουπιές, βοσκότοποι με αγρωστώδη και μαζιά.

4. Πράξη, Δραστηριότητα ή Λειτουργία, η οποία υποβαθμίζει τους οικοτόπους και τους οικοτόπους των ειδών [Άρθρο 13 Εδάφιο 2]

Στις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, οι πιο κάτω πράξεις, δραστηριότητες ή λειτουργίες, οι οποίες υποβαθμίζουν τους φυσικούς οικοτόπους και τους οικοτόπους των ειδών, σε σχέση με τους στόχους διατήρησής τους, θα πρέπει να αποφεύγονται:

(α) η φύτευση ειδών ξένων προς τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας που συνθέτουν τις φυσικές φυτοκοινωνίες εντός των ΕΖΔ. Εξαιρούνται τα καλλιεργούμενα,

(β) η αλλοίωση της μορφολογίας των αγροτεμαχίων, όπως ισοπεδώσεις και μεγάλης κλίμακας αναβαθμίδες και των στοιχείων του τοπίου, όπως όχθοι τεμαχίων, ξερολιθιές, αρδευτικά κανάλια, υδατοδεξαμενές, φυτοφράχτες και τα όρια των τεμαχίων,

(γ) η εξόρυξη ή λατόμευση ή απομάκρυνση επιφανειακού εδάφους, καθώς και πετρών ή/και ογκόλιθων ή/και αμμοχάλικων, σε εκτάσεις εκτός των λατομικών ζωνών,

(δ) η χρήση ζιζανιοκτόνων, εντομοκτόνων, μυκητοκτόνων και ακαραιοκτόνων) σε όχθους, στα όρια που γειτνιάζουν με υδάτινα σώματα, σε φυσική βλάστηση (παλλούρες και άγρια είδη αγριελιά, αγριοχαρουπιά) και δέντρα (δρυός, χαρουπιές) που φύονται στα αγροτεμάχια και στις ξερολιθιές,

(ε) η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών προϊόντων υψηλού κινδύνου για αποφυγή της ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων, στις καλλιέργειες πέριξ της ΕΖΔ,

(στ) η εκ προθέσεως αποκομιδή, συλλογή, κοπή, εκρίζωση ή καταστροφή φυτικών ειδών και φυτοκοινωνιών, που συνθέτουν τους οικοτόπους της παραγράφου 2 της παρούσας Γνωμοδότησης και γενικά η καταστροφή δεντροστοιχιών, θαμνώνων και συστάδες δέντρων και θάμνων, κυρίως αιωνόβιων,

(ζ) η παρενόχληση, σύλληψη, θανάτωση ή οποιαδήποτε μεταχείριση των ειδών πανίδας που απαντούν στις ΕΖΔ σύμφωνα με τα Παραρτήματα του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και Άγριας Ζωής Νόμου 153(Ι)/2003,

(η) η εκ προθέσεως καταστροφή ή συλλογή αυγών και νεογνών των ειδών πανίδας που παρατηρούνται στις ΕΖΔ, σύμφωνα με τα Παραρτήματα του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και Άγριας Ζωής Νόμου 153(Ι)/2003,

(θ) η βλάβη ή καταστροφή ή και διατάραξη των τόπων αναπαραγωγής ή ανάπαυσης των ειδών πανίδας της ΕΖΔ, συμπεριλαμβανομένης και της πτηνοπανίδας και ιδιαίτερα των ειδών του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ που φωλιάζουν στις ΕΖΔ,

(ι) η υπερβόσκηση στις ΕΖΔ και υποβάθμιση των οικοτόπων. Η εντατική βόσκηση και ο μεγάλος αριθμός ζώων έχει εμφανή σημάδια υποβάθμισης των οικοτόπων σε περιοχές του δικτύου και κυρίως στον ΤΚΣ «Χερσόνησος Ακάμα-CY4000010» στις ΕΖΔ «Κοιλιάδα Διαρίζου-CY4000003», «Ξερός Ποταμός-CY4000007», «Χα-Ποτάμι-CY4000002», «Επισκοπή Μωρού Νερού-CY4000005» και «Ακρωτήριο Άσπρο - Πέτρα του Ρωμιού-CY5000005», καθώς και σε άλλες περιοχές, όπου παρατηρείται το φαινόμενο της υπερβόσκησης.

Επιπρόσθετα στις περιοχές του δικτύου «Χερσόνησος Ακάμα-CY4000010» και «Κοιλιάδα Διαρίζου-CY4000003», όπου παρατηρείται σε μεγάλο βαθμό το φαινόμενο της υπερβόσκησης θα εφαρμοστεί μέτρο το οποίο έχει καθοριστεί στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020,

(ια) το άναμμα φωτιάς στις ΕΖΔ. Εξαιρείται το άναμμα φωτιάς κατόπιν εξασφάλισης άδειας σύμφωνα με τους περί Πρόληψης των Πυρκαϊών στην Ύπαιθρο Νόμους του 1988 έως 2010 και τους περί Δασών Νόμους του 1967 έως (Αρ. 2) του 2010,

(ιβ) η εκ προθέσεως βλάβη ή καταστροφή των έργων προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος και των υποδομών (π.χ. περιφράξεις, ενημερωτικές πινακίδες, ξύλινα καθιστικά, ξύλινα στέγαστρα, παρατηρητήρια, σημάνσεις μονοπατιών, κλπ.)

(ιγ) η επέμβαση σε ρυάκια, ποτάμια, έλη, υδροβιότοπους και η διατάραξη της παρόχθιας βλάστησης και ειδικότερα ο καθαρισμός ή/και αποψίλωση όλων των ειδών θάμνων ή και των δένδρων σε πλάτος 1 μ (ελάχιστο) έως 2 μ (μέγιστο) ένθεν και ένθεν των χειμάρρων και ρεμάτων,

(ιδ) η αποκοπή μεμονωμένων ατόμων ή και συστάδων βλάστησης τα οποία απαντούν σε αγροτεμάχια π.χ. παλλούρες, σχοιινιές, αγριελιές, αγριοχαρουπιές, αγριοαχλαδιές, αγριομηλιές, μοσφιλιές, καθώς και η απομάκρυνση/υλοτόμηση ηλικιωμένων δέντρων (π.χ. ελιές, χαρουπιές, βαλανιδιές), πολύτιμων για την πανίδα π.χ. για το ενδημικό σκαθάρι *Propomacrus cyriacus*.

Η παρούσα Γνωμοδότηση ετοιμάστηκε μετά από απόφαση της Επιστημονικής Επιτροπής που λήφθηκε κατά τη συνεδρία της στις 12.11.2015 (87^η).

Η παρούσα Γνωμοδότηση υποβάλλεται στον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για την έκδοση Διατάγματος Διαχείρισης και Προστασίας της Φύσης για τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης – Εφαρμογή Μέτρων Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, βάσει του Άρθρου 15 του Ν.153(Ι)/2003.*

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

8 Μαρτίου, 2016

Κώστας Χατζηπαναγιώτου
Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής

Αρ.Φακ. 02.15.001.003

*** Σημείωση:**

Σύμφωνα με το άρθρο 15, εδάφιο 3(α), η Επιστημονική Επιτροπή δημοσίευσε στον ημερήσιο τύπο γνωστοποίηση, σχετικά με την παρούσα Γνωμοδότηση, στις 10.3.2016, με την οποία καλείται ο κάθε ενδιαφερόμενος να υποβάλει στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος, εντός 30 ημερών, τυχόν απόψεις, παρατηρήσεις ή ενστάσεις.

Η Επιστημονική Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 15, εδάφιο 3(β) θα εξετάσει τις υποβληθείσες ενστάσεις και θα ετοιμάσει σχετική Έκθεση Παρατηρήσεων.

Η Γνωμοδότηση, με τυχόν τροποποιήσεις και συνοδευόμενη από την Έκθεση Παρατηρήσεων (άρθρο 15, εδάφιο 3(γ)), θα υποβληθεί στον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για την έκδοση Διατάγματος Διαχείρισης και Προστασίας της Φύσης για τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης – Εφαρμογή Μέτρων Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, βάσει του Άρθρου 15 του Ν.153(Ι)/2003.